

nasprotnikov, neprijateljev naših katoliških društev in organizacij, ki vas v ovčjem oblačilu vabijo med se. Vsak zaveden človek bo pristaš edino naših, na katoliški podlagi osnovanih društev in organizacij! Bog živi!

Sv. Lenart v Slov. gor. Kat. prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. g., otvarja jesensko gledališko sezono z sledečim sporedom: 1. Vinska trgatav z godbo. 2. Šaljivi prizori: »Sovražnik ženske«, »Nocoj je prav lep večer« in »Ženin Miha«, nato pa prosta zabava. Kdor se hoče iz srca nasmejati, iskreno dobrodošel! Bog živi!

Ormož. V okrilju kat. Prosvetnega društva bo priredil pevski odsek v Kat. domu v Ormožu v nedeljo, dne 30. t. m. popoldne po večernih ob treh predstavah s sporedom: 1. Mešan zbor zapoje tri pesmi: »Pozdrave«, »Naza v planinski raj« in »Kadar mlado leto«. 2. Spevoigra v treh dejanjih »Kovačev študent«.

Ormož. Čitalnica pozivlja vse čitatelje, da radi ureditve knjižnice nemudoma, najkasneje pa do 13. oktobra, vrnejo vse izposojene knjige. — Knjižničar.

Marija Nazarje. Lepo je videti bratovsko prijateljsko veselje med nami Slovenci, s katerim se želi gojiti ljubezen in izobrazba med ljudstvom po naših deželah, ko prihajajo ljudje iz kraja v kraj, da se pokažejo in spoznajo med seboj. Tako je prišla dne 9. septembra t. l. družba pevskega zbora od Sv. Andraža k nam ter so nam zapeli venec lepih slovenskih pesmi. Priznati jim moramo vso zahvalo.

Listnica uredništva.

J. R. Šmihel: Zdaj nam ni znan njegov naslov, najbrže Celje. — **J. M., Gornja Sv. Kungota:** Že objavljeno v pretekli številki. — **SLS, Velika Nedelja:** Za poročilo se zahvalimo, resolucij žal ne moremo objavljati, ker so na vseh naših shodih zelo podobne, zavzamejo pa preveč prostora v listu! — **J. F., Fram:** Vaše zahvale g. Poljšaku ne moremo objaviti v celoti. O zadevi pa je itak drug članek objavljen. — **I. B., Zalec:** Vse imate prav! Samo, da smo od drugod dobili dopis za Zalec. Le ostanite pogumni in delavni! Bog vas živi! — **J. S., Maribor:** Spis radi obširnosti ni mogel priti na vrsto. Oprostite! — **Polenšak:** Drugi del pisma žal ne moremo objaviti, ker je tako bolje, če ne bo objavljeno. Ako želite na vsak način, blagovolite nam sporočiti in se predstaviti! — **Mestni vrh pri Ptuj:** Popravljam, kakor želite, da je tiskarski škrat pomladil otroke in iz odraslih naredil nedoletne. Prosimo v ostalem vedno točnih poročil! — **Sv. Rupert v Slov. gor.:** Ob priliki uporabimo, a ne kot dopis. — **M. P., Laško:** Je osebno in tožljivo. Ste pripravljeni iti mesto nas v ječo? — **V sredo došla pošta** je prišla prepozno!

Najbolji pripomoček za hranjenje slabe zaostale in zahranje živine je priprava mo:

Težakovo olje za živino
Ni se dobi samo pri
Mr. Težak
Zagreb, Sundulićeva 12.

Ob vinski trgatvi.

Žveplanje mošta iz gnillega grozdja.

Nekateri so že začeli z vinsko trgatvijo, dasi je še prezgodaj. Pravijo, da gnije. Moštu iz nagnitega grozdja je potrebno žveplanje! Marsikateri menda prvič sliši o žveplanju mošta, a je to v naprednih krajih zelo v navadi, recimo v Franciji, Španiji in Italiji. Naj vam to razložimo:

Vsak vinogradnik ve, da povzročajo posebne glivice kipenje mošta, izpremenitev sladkorja v alkohol in v ogljenčevo kislino. Glivice pridejo v mošt po največ že od jagod. Je pa več vrst teh glivic. One so koristne, ki izpreminjajo sladkor v alkohol, one pa so škodljive, ki povzročajo v vinu bolezen, plesni itd. Koristne glivice je treba podpreti, slabe pa zatreti. Precej se tega doseže z žveplanjem mošta. Žveplanje mošta napravi vrenje bolj počasno, če bi bilo premočno, ga tudi zabrani, zato naj bo pametno in previdno. Žveplja se na enak način kot vino, da zažvepljamo sode z žveplenim dimom. — Z žveplanjem se doseže, da belo vino ne porjavi in bo kljub gnilemu grozdju čisto in prozorno, da se nadalje zahtrejo slabe glivice, ki bi sicer povzročile bolezen v slabem vinu.

Določevanje sladkorja moštu.

Cena moštu se večinoma ravna po stopnji sladkorja. Ta stopnja nam tudi takoj ob trgatvi pove, kako bo vino pozneje. Vsak vinogradnik mora torej vedeti stopinjo sladkorja svojemu moštu. Najbolj znana je Babotova mošna tehtnica, ker mnogo ne stane, jo vsem priporočamo. Kupuje se v trgovinah, kjer prodajajo toplotere, naočnike itd. — Babotova tehtnica je tako urejena, da pokaže pravilno stopinjo sladkorja pri gotovi toplini mošta, to je 17,5°C. Če je mošt pretopen, je stopinja nižja, če je premrzel, je stopinja sladkorja višja, kot je res sladkorja v moštu. Iz odstotkov sladkorja izračunamo lahko, koliko bo imelo vino odstotkov alkohola. Dobljene odstotke sladkorja je treba pomnožiti z 0,6. Če boste kupovali Babotovo tehtnico, tedaj glejte tudi na razdelitev stopinj, ker so treh vrst, z 1/2, 1/3 in 1/100° razdeljene. Najbolj natančne so one, ki imajo na 1/100° razdeljene stopinje.

Cena novemu moštu. Težko je danes že kar stalno ceno povedati, posebno še, ko je zdaj skoro od dneva vse odvisno. Določiti pa se lahko najnižja cena, pod katero pač ni mogoče iti vinogradnikom, to je 25 para (1 krona) za eno stopinjo sladkorja; pri 17° se lahko zahteva vsaj 18 K, to je 4,50 Din za 1 liter, pri 18° pa do 5 Din, pri 19° Din 6, pri 20° nad 6 D, sortiran mošt je po 50 para dražji. specialni mošt ima tudi specialno ceno.

NEKAJ ZA NAŠE KLETARJE!

Ako sodi puščajo, zamaži jih z mazilom, ki ga napraviš iz 60 g prašičje masti, 33 g belega voska, 40 g navadne soli. To troje raztopi v skodelici nad žerjavico in ko je vse raztopljeno, dodaj tej raztopini še 40 g presejanega pepela. Še z gorkim mazilom zamaži puščajoča mesta, ki pa morajo biti kolikor mogče suha.

Preženi polže iz kleti in sicer storiš to na ta način, da potrosiš živega apna.

Plesnobo iz kleti ne boš spravljal ti sam, ampak ji zabranita pot v klet svetloba in čisti zrak.

Čuvajmo sode! Dober kletar nima nikdar plesnjivega sode, pač pa za pijačo dobro pripravljenega. Takoj po uporabi ga je žveplal, zabil in hranil na suhem, ne na vetrovnem prostoru. Kdor tega ni delal, bo imel slabe, plesnjive sode!

Duh po plesnobi spraviš iz vina na ta način, da denes v sod na vsak hl 1/2 kg bukovega ali hrastovega oglja, ga pustiš 6—8 tednov, na kar vino pretočiš.

Sejem v Laškem. Zadnji takozvani Matevžev sejem v petek, dne 21. septembra, je bil od strani živinorejcev in tudi od strani živinskih kupcev zelo dobro obiskan. Prignalo se je okrog 800 glav večinoma lepe in prvovrstne živine, največ volov. Kupci so bili Avstrijci, Italijani in iz Ljubljane, kateri so nakupili za sedem vagonov najlepših volov. Cene so se gibale okrog 8 Din žive teže. Prihodnji sejem se bo vršil v Laškem v ponedeljek, dne 8. oktobra in sicer je to nov sejem, ki se vrši letos prvič. Vidi se iz tega, da je živinoreja najbolj dobičkanosna panoga kmetijstva v laškem okraju. Na sejem dne 8. oktobra kupci in živinorejci vabljeni!

Enodnevna tečaja za napravo brez alkoholnih pijač in za spravljanje in vkladanje sadja se vršita tekom meseca oktobra t. l. na oblastni dvoletni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru in sicer: 1. dne 6. oktobra: Tečaj za napravo brezalkoholnih sadnih pijač (sadnih sokov); 2. dne 15. oktobra: tečaj za spravljanje in vkladanje sadja (po ameriškem načinu). Pouk je teoretičen in praktičen ter prične pri prvem tečaju ob 9., pri drugem pa ob 8. uri zjutraj. Za prvi tečaj se je prijaviti najkasneje do dne 4. oktobra, za drugi najkasneje do 12. oktobra t. l. pri ravnateljstvu šole.

Predavanje o uporabi sadja pri Sv. Petru niže Maribora. Zopet nam kmetijska podružnica Maribor in okoliš prireja velekorišno predavanje. V nedeljo, dne 30. t. m., bo po rani maši v šoli častitih šolskih sester znani strokovnjak g. profesor Jožef Priol predaval o uporabi sadja. Spričo velike važnosti predmeta naj bo obisk mnogoštevilen. Povabljen je vsak, ud ali neud, odrasli in mladina obeh spolov!

Razstava sadja v Guštanju. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Guštanju priredi v nedeljo dne 30. septembra t. l., v Guštanju v

šoli razstavo sadja, namenjenega za prodajo. Interesenti naj si sadje prej ogledajo, da lahko ob tej priliki sklenejo kupčije. Ker bodo razstavljeni tudi vrtnarski pridelki in cvetlice, si naj rastavo ogledajo vsi ljubitelji sadja in vrtnarstva!

UVAJANJE MLEČNE KONTROLE V MARIBORSKI OBLASTI.

Oblastni odbor mariborske oblasti si z vsemi sredstvi prizadeva, da organizira rodovniška društva in uvaža mlečno kontrolo goveje živine. — Namen tega dela je, vzgajati v teh rejskih središčih po obliki in notranjih vrtilinah prvovrstne plemenjake, da se tako čimprej osvobodimo monopola, ki ga ima v tem pogledu zankrat še inozemstvo.

Mlečna kontrola se je izvajala v l. 1927 pri treh organizacijah in sicer: pri živinorejskih odsekih pri St. Juriju ob juž. ž., v Špitaliču pri Konjicah in pri živinorejski zadrugi v Studenicah pri Poljčanah.

Uspeh v letu 1927 je bil sledeč:

1. Živinorejski odsek kmetijske po družnice St. Jurij ob juž. žel., ki goji pomursko pasmo, ima 36 kontroliranih krav. Najvišja mlečnost znaša 3306 l; povprečna mlečnost za 1860 l.

2. Živinorejski odsek kmetijske po družnice Špitalič pri Konjicah, ki goji istotako pomursko pasmo, ima 39 kontroliranih krav. Najvišja mlečnost znaša 2763 l, povprečna mlečnost pa 1697 l.

3. Živinorejska zadruga Studenice pri Poljčanah, ki goji marijadvorsko pasmo, ima 32 kontroliranih krav. Najvišja mlečnost znaša 4327.5 l, povprečna mlečnost pa 1927 l.

Podatke zbirajo mlečni kontrolorji omenjenih organizacij; nadkontrola pa vršijo živinorejski strokovnjaki oblastnega odbora.

Eksporna prilika za hmelj, deželne pridelke, klavno živino itd. Dobili smo dopis nekega generalnega zastopnika velike berlinske velefirme za eksport iz Jugoslavije, ki nas prosi, da bi mu hmeljski trgovci poslali obvezno ponudbo z vzorci, pri čemur morajo navesti cene, koliko gre v en vagon ter koliko ima razpoložljivega blaga, točne plačilne pogoje. V istem smislu zahteva tudi ponudbe za med, jajca, sadje, sir, surovo maslo, oves, pšenico, fižol, gobe itd., dalje vso klavno živino, govedo, teleta, drobnico, divjačino itd. Interesenti se naj takoj obrnejo po naslov na tajništvo: Sreskega gremija trgovcev v Celju. — Načelstvo.

Sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 13 konj, 8 bikov, 152 volov, 245 krav in 5 telet, skupaj 423 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 25. sept. 1928 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7.75 do 8 Din, poldebili voli od 6.50 do 7.50 Din, plemenski voli od 6 do 6.50 D, biki za klanje od 4.25 do 9 Din, klavne krave debele od 6.75 do 7 Din, plemenske krave od 5.50 do 6 Din, krave za klobasarje od 4 do 4.50 Din, molzne krave od 5.75 do 6.25 D, breje krave od 5.75 do 6.25 Din, mlada živina od 7 do 7.25 Din. Prodalo se je 279 kom., od teh za izvoz v Avstrijo 76 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic 10 do 18 Din, teleče meso od 15 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže od 15 do 30 Din.

Cene denarju: 1 dolar 56.50 Din, nemška marka 13.57 Din, avstrijski šiling 8.02 Din.

Cene na mariborskem trgu so ostale kot zadnjič objavljene.

Živinski in kramarski sejem v Veržeju se vrši v soboto, dne 29. t. m., na katerega se vsi uljudno vabijo!

DOPISI

Šmarje pri Jelšah. Čeravno je lilo vso pretečeno nedeljo, se je vendar izvršila na najslovesnejši način zlata poroka Martina Novak in Franciške, roj. Šket. Pomenljivi nagovor v cerkvi in glasni »da« zlatoporočencev ter z zlatim šopkom in vencem okinčani pozlačeni palici častiljivih starčkov pač ostanejo v trajnem spominu velike množice udeležencev. Vzpodbudni posvetitvi družine presv. Srcu Jezusovemu je sledila vesela gostija, pri kateri so se svatje spomnili tudi revne mladine in zbrali na pobudo domačega g. kaplana 151 Din za Dijaško kuhinjo.

Zreče. K družinama Jančič in Kovše prihaja »Gospodar« vsaki teden. Naj pa ta njihov gost danes razglasi, da sta se tam Peter in Ivanka zvela v zakonski stan. Bog jima daj svoj blagoslov!

Loka pri Zidanem mostu. Dne 16. t. m. smo imeli občinske volitve. Vložena so bile tri kandidatne liste: prva SLS, druga gospodarska lista (SDS) in tretja KDB, marksistična. Vseh volilcev je glasovalo 583. V volilnem imeniku je vpisanih 945 volilcev. Posamezne stranke so dobile: SLS 243 glasov, 11 odbornikov; gospodarska lista 164 glasov, 7 odbornikov; Marksistična stranka 176 glasov, 7 odbornikov. Volilna agitacija je bila od nasprotnih strank velika. Posebno agitatorji od gospodarske liste so po hribih in dolinah nabijali in raznašali volilne letake lažnjive vsebine, zavijaje resnico, saj vendar brez laži liberalcev ni! Da bodo volilci spoznali ta zavijanja, naj sledi sledeče: Letak od omenjene stranke pravi, da je SLS nam (občanom) »nabila na hrbet prisilni davek leta 1926, kateri denar se je uporabil ne vemo za kaj.« Kaj je resnica na tem? O imenovanem davku je sklepal cerkveni konkurenčni odbor za popravilo zvonika, župnišča in gospodarskega poslopja, ki spada k župnišču. Navzoči so bili tudi odborniki od gospodarske liste, ki so brez ugovaranja ali odvojenega mišljenja soglašali. Za prevzem zgoraj imenovanega popravila je bila v občinski pisarni javna dražba, kateri so istotako prisostvovali odborniki gospodarske liste in niso po debati proti dražbi podali nikakih pomislekov. Šef gospodarske liste je zadnja leta pregledovalec občinskih računov, ki bi na željo dobil vpogled v račune konkurenčnega odbora. Zakaj se ni maral gospod. šef potruditi in zahtevati vpogled v konkurenčne račune? Letak navaja dalje grdo laž: »Leta 1928 so klerikalci prodali občinsko hišo popolnoma pod ceno za 300 Din, čeravno je vredna nad 100.000 Din.« Resnica je sledeča: Hiša, katero misli v letaku, je med vojno krajni šolski svet pod takratnim predsednikom, ki je bil in je še danes pristaš SDS in je tudi pri sedanjih volitvah kandidiral na gospodarski listi, daroval cerkvi, pridržal pa si je pravico užitka od nje, dokler se hiša zaradi prostora zidanja nove cerkve ne podere. Omenjena hiša je bila, predno je bila v Loki sploh kakšna šola, last cerkve in ker isto šola za svo-

je namene ne rabi več, se je hotel užitek prodati. Nadalje našteva letak razne rekvizicije od strani klerikalcev in klerikalni režim izmed vojne dobe. Gospodje od gospod. liste ne povedo niti ene številke, katere bi bili naši možje višje rekvirirali, kakor je to predpisoval avstrijski erar. Kje ste pa bili gospodje takrat in zakaj niste takrat lajšali gorje, katero je doletelo slovensko ljudstvo? Sedaj zabavljati je fletno! Čudimo se le, da so resni možje tem lažem verjeli! — Zadnje čase so postali liberalci v tukajšnjem okraju zelo vsiljivi. Po hišah ponujajo svoje časopise. Za vse njihove laži jim odgovorimo s tem, da bomo poostriili agitacijo za »Slov. Gospodarja« in proti nasprotnim listom do skrajnosti. V občini bomo pa že videli, kaj še bo!

Ljubno v Savinjski dolini. V okraju se vse čudi vesti »Jutra«, da sta dve občini v okraju imenovali premeščenega glavarja g. Fr. Vovška za častnega občana. Razlogi za to imenovanje niso znani, pač pa je znano, da se je premeščenje izvršilo radi neštevilnih pritožb občin in ljudstva, katere so vlagali poslanci pri velikem županu in ministrstvu, deputacija najuglednejših mož iz okraja se je na taboru v Žalcu celo osebno pritožila pri predsedniku vlade. Govori se, da se je imenovanje izvršilo vsled tega, ker se je baje premeščen glavar nešteto krat hvalil, da je njegova zasluga, da se je popravila cesta Ljubno—Luče—Solčava, da je njegova zasluga načrt ceste Luče—Podvollek—Kamnik, da je njegova zasluga bodoča železnica Kamnik—Gornji grad—Smartin ob Paki. Resnica pa je, da se je za okraj mnogo storilo, ko je SLS stopila v vlado in sijajno zmogala pri oblastnih volitvah. G. Vovšek je bil glavar za časa režima Pašič, Pribičević in Radič, a okraj ni takrat dobil ničesar, četudi je glavar bil eksponent dotičnih liberalnih strank, a ne SLS. Takrat bi lahko pokazal svoj vpliv, si pridobil zasluge, sedaj je lahko hvaliti se s tem, kar je SLS naklonila okraju Gornji grad. Gosp. glavar je, kar je njegova prokleta dolžnost, napravil poročila o škodi po povodnji, stavil potrebne predloge, a denarna sredstva so preskrbeli poslanci SLS, ki so tudi dosegli, da prevzame oblast cesto Smartin ob Paki—Novaštifta, s čemur se bremena okraja znižajo vsako leto za več kot 1 milijon kron. Ako bi glavar ne napravil omenjenih poročil in predlogov, pa vobče glavarja ne rabimo. Da bomo dobili cesto Luče—Podvollek—Kamnik in železnico, bo treba mnogo sredstev od obl. odborov in države, za katera se borijo naši poslanci, in pristanka merodajnih vojaških krogov. Predno je prišel g. Vovšek v Gornji grad, smo že opetovano razpravljali o obeh perečih vprašanjih, on se je udeležil le kot zastopnik vlade tozadevnih zborovanj, za uresničenje se trudi in se bo trudila SLS, katere pristašem in stranki sami je g. Vovšek nasprotoval, kjer je le mogel. Kdor hoče spoznati delo gosp. Vovška in si napraviti pravo sliko, naj se zanima za premeščenje orožniškega stražmojstra Fr. Vargazona iz Gornjega grada, za zahtevano revizijo poštnega urada v Gornjem gradu in izid iste, za izid tožbe proti Kristini Troger iz okolici Mozirje pri okrožnem sodišču v Celju, za razloge premestitve srezkega vojaškega referenta, za obsodbo uslužbenca na glavarstvu Pelikana, za razne pritožbe proti ukrepom velikega župana itd. itd. Zanimivo je, da se vsi liberalci krčevito trudijo, da ostane g. Vovšek v okraju, četudi on zatrjuje in pusti po svojih sorodnikih zatrjevati, da ni pristaš liberalne stranke, temveč, da podpira SLS, dočim je deloval ravno nasprotno.

Vurberg. Letošnja spomlad je našemu kmetu obljubila prav bogato jesen, ko je vse tako krasno cvetelo. Pa že v cvetu so bili računi prekrižani z dolgim deževjem in nazadnje z občutnim mrazom. Kljub temu